

Høringsnotat

Høring av forslag om endring av avfallsforskriftens gebyr for grensekryssende forsendelser av avfall

1. Anbefaling

Miljødirektoratet anbefaler at gebyrbestemmelsen i avfallsforskriftens kapittel 13 om grensekryssende forsendelser av avfall (§ 13-3) endres slik at Miljødirektoratets saksbehandling ved søknader om samtykke til import eller eksport av avfall kan gebyrfinansieres, uavhengig av om det gis samtykke til forsendelsen eller ikke. Etter gjeldende bestemmelse er plikten til å betale gebyr begrenset til tilfeller der Miljødirektoratet gir samtykke til import eller eksport av avfall.

Videre anbefaler Miljødirektoratet at kostnadene knyttet til saksbehandlingsverktøy som brukes til søknadsbehandling og oppfølging av samtykke inkluderes i gebyret som innkreves ved søknad om samtykke, ettersom dette verktøyet er helt nødvendig for en effektiv saksbehandling. Vi anbefaler derfor at gebyrsatsen oppjusteres.

Endringene vil tre i kraft fra 1. juli 2024.

2. Slik svarer du på høringen

Fristen for å komme med kommentarer til forslaget er 30. april 2024.

Høringsuttalelsene må leveres på miljødirektoratet.no. Her finner du også alle høringsdokumentene: [Høringer/høyringar fra Miljødirektoratet - Miljødirektoratet \(miljodirektoratet.no\)](https://miljodirektoratet.no/horinger/hoyringar-fra-miljodirektoratet)

3. Forslag til endringer i avfallsforskriften

3.1 Gjeldende rett

Avfallsforskriften kapittel 13 regulerer grensekryssende forsendelser av avfall. Forsendelser av meldepliktig avfall over landegrensen krever samtykke fra Miljødirektoratet. Etter avfallsforskriften § 13-3 har Miljødirektoratet hjemmel til å kreve inn gebyr fra melder, eller melderens representant i Norge, for Miljødirektoratets saksbehandling i forbindelse med et slikt samtykke.

Bestemmelsen lyder:

Bestemmelsene i denne paragrafen gjelder innkreving av gebyr for Miljødirektoratets arbeid med grensekryssende forsendelse av avfall i medhold av dette kapittelet.

Melderer, eller melderens representant i Norge, skal betale følgende gebyr til statskassen for Miljødirektoratets saksbehandling:

Samtykke til import eller eksport av avfall kr 13 400

Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter at virksomheten har mottatt faktura fra forurensningsmyndigheten.

Når særlige grunner foreligger, kan Miljødirektoratet redusere eller frafalle gebyr. Miljødirektoratet kan endre gebyrsatsene i samsvar med endring i konsumprisindeksen i perioden 1. oktober til 30. september. Den endrede satsen skal avrundes til nærmeste 100 kr. Endringen trer i kraft den påfølgende 1. januar.

Gebyret knyttet til grensekryssende forsendelser av avfall har hjemmel i forurensningsloven § 52 a, som gir forurensningsmyndigheten hjemmel til å fastsette forskrift om gebyr til statskassen for arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven. Bestemmelsen lyder:

Forurensningsmyndigheten kan gi forskrift om gebyrer for behandling av tillatelser etter denne lov, eller forskrift fastsatt i medhold av loven, og for kontrolltiltak som gjennomføres for å sikre at loven eller vedtak i medhold av loven blir fulgt. Gebyrene settes slik at de samlet ikke overstiger forurensningsmyndighetens kostnader ved saksbehandlingen eller kontrollordningen.

Gebyret er tvangsgrunnlag for utlegg.

3.2 Forslag til endringer

Miljødirektoratets adgang til å innkreve gebyr for vår saksbehandling, er som beskrevet over begrenset til tilfeller der samtykke til eksport eller import gis. Miljødirektoratet foreslår at bestemmelsen endres, slik at gebyr kan kreves inn uavhengig av om samtykke gis, søknaden avslås eller søknaden trekkes. Enhver søknad om samtykke utløser et behov for saksbehandling fra Miljødirektoratets side. Vi anser det derfor som naturlig at det må betales et gebyr for dette, uavhengig av utfallet av vår saksbehandling.

Formålet med endringen er at gebyret i større grad enn i dag skal reflektere Miljødirektoratets reelle ressursbruk knyttet til saksbehandlingen av søknader om grensekryssende forsendelser av avfall. Endringen vil videre bidra til å opprettholde en effektiv og enhetlig saksbehandling av slike søknader. Forslaget vil også bringe gebyret i samsvar med saksbehandlingsgebyret for konsesjonsbehandling etter forurensningsloven i forurensningsforskriften § 39-4, der det heller ikke oppstilles som vilkår for å innkreve gebyr at søknad om tillatelse blir innvilget.

Miljødirektoratet behandler årlig rundt 600 søknader om eksport eller import av avfall, fra i underkant av 80 virksomheter. Vi bruker også ressurser på digitale verktøy som bidrar til å effektivisere vår saksbehandling av søknader om samtykke, og som samtidig gjør søknadsprosessen enklere og mer tidsbesparende for virksomheter som søker. Kostnadene ved disse saksbehandlerverktøyene er derfor innregnet i den timekostnaden vi baserer anbefalingen på. Dette er i tråd med Finansdepartementets rundskriv R-112/2015 om statlig gebyr- og avgiftsfinansiering, som viser til at et gebyr fullt ut bør dekke kostnadene ved å produsere og levere tjenesten det tas gebyr for.

Miljødirektoratets arbeid med behandling av søknader er beregnet til 10 timer per søknad, med en timespris på 1 486 kr, inkludert nødvendig kostnad ved digitale saksbehandlingsverktøy. Det innebærer en samlet kostnad per søknad på (1 486 kr * 10 timer =) 14 860 kr, avrundet til 14 900 kr. Dette er en økning på 1 500 kr fra nåværende gebyrsats.

Vi anbefaler videre at Miljødirektoratet får hjemmel til å endre gebyrsatsen. Endringer kan være konsumprisindeksjustering, justering som følge av endring av saksbehandlingsrutiner eller justering som følge av endring i kostnader for drift eller utvikling av digitale saksbehandlingsverktøy. Ved at Miljødirektoratet har hjemmel til å endre gebyrsatsene vil det effektivisere den administrative prosessen ved nødvendig justering av gebyrsatsen. Miljødirektoratet vil følge vanlig prosess med høring av forslag til endringer av gebyrsats, med mindre dette anses som åpenbart unødvendig jf. forvaltningsloven § 37, for eksempel ved konsumprisindeksjustering.

Endringsforslaget er hjemlet i forurensningsloven § 52 a.

Se vedlagt forslag til endring av avfallsforskriften § 13-3.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser

Endringene av gebyrene innebærer en endring av næringslivets betaling for en tjeneste, slik at gebyret i større grad reflekterer de reelle kostnadene ved å produsere og levere tjenesten. Det er i tråd med føringer for bruken av saksbehandlingsgebyrer i forvaltningen. Det medfører også at Miljødirektoratet kan bemanne denne tjenesten og fortsette videreutviklingen av gode digitale løsninger, uten at det går på bekostning av andre viktige formål under vårt samfunnsoppdrag. Vi venter ikke at økningen er så stor at den kan føre til endringer i ulovlig grensekryssende transport av avfall, og dermed heller ikke at gebyrendringene vil få klima- eller miljømessige konsekvenser.

Det er om lag 80 virksomheter som søker om til sammen om lag 600 tillatelser til eksport eller import av avfall årlig. Forskriftsendringen hvor gebyr blir lagt på søknad og ikke på gitte tillatelser vil ha liten betydning, da det er få søknader som gis avslag i dag. Den samlede økte kostnaden for næringslivet av at gebyret øker fra 13 400 kr til 14 900 kr anslås til om lag 900 000 kr per år.

Kostnadsøkningen er begrenset og fordeles på 80 virksomheter. Det vil si at i gjennomsnitt blir kostnadsøkningen om lag 11 000 kr per år for virksomhetene, selv om det vil være store variasjoner mellom enkeltvirksomheter. Sett opp mot verdien av avfallshandelen, utgjør dette en forsvinnende liten andel av de samlede kostnadene. Vi har over tid sett at utviklingen av dagens system har ført til en nedgang i vår saksbehandlingstid fra 12,5 timer per søknad til 10 timer per søknad i dag. Når det digitale søknadssystemet på sikt forbedres ytterligere, forventer vi også at virksomhetene vil spare ressurser i arbeidet med sine søknader. Denne effekten er det vanskelig å kvantifisere.

Vi venter begrensede administrative kostnader ved gjennomføring av disse endringene, og vi ser også at den innsatsen som gjøres i arbeid med datasystemer bidrar til at direktoratet sparer administrative ressurser.